

Vlaamse overheid
Havenlaan 88 bus 100
1000 Brussel

VERSLAG

VERGADERING AUDITCOMITE LOKALE BESTUREN – 25 januari 2024

Herman Teirlinckgebouw – Havenlaan 88, 1000-Brussel – 14.30–16.45 uur

Namen deel:

Pierre Berger, onafhankelijk deskundige (PB)

Giselle Vercauteren, onafhankelijk deskundige (GV)

Kathleen Desmedt, onafhankelijk deskundige (KD)

Jan Leroy, lid op voordracht van de VVSG (JL)

Myriam Parys, , lid op voordracht van de VVSG (MP)

Gert Eeraerts, waarnemer minister van Binnenlands Bestuur (GE), vanaf 15.00 uur bij punt 2.1.

Gunter Schryvers – Audit Vlaanderen (AV)

Mark Vandersmissen – Audit Vlaanderen (AV)

Wim De Naeyer – Audit Vlaanderen (AV)

Verontschuldigd: Tom Vandeput, lid op voordracht van de VVP (TV)

Voorzitter: Jean-Pierre Garitte, voorzitter auditcomité lokale besturen (JPG)

Secretaris: Joris Scheers, Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA) (verslag)

1. **PUNTEN TER BESLISSING**

1. Ontwerp auditplanning 2024 – deel lokale besturen

AV geeft een overzicht van de geplande thema-audits (afwerking planning 2023 en TA voor 2024, nl. handhaving ruimtelijke ordeningsaspecten van de omgevingsvergunning, analyse van het integriteitssysteem, 'war for talent', technische diensten, duurzaamheid, interbestuurlijk en specifieke), audit-op-audits, opvolgaudits en organisatie-audits.

Ook wordt een capaciteitsinzet voor de forensische opdrachten en vooronderzoeken voorgesteld.

JL vraagt of ten aanzien van de te auditen gemeenten die in een fusietraject zitten er geen specifieke afspraken gemaakt kunnen worden die de werklast verminderen.

Een lid vraagt naar de looptijden van de interbestuurlijke audits en de samenwerking op het terrein. AV geeft aan dat de nodige afspraken gemaakt werden, maar dat in de praktijk de planning niet altijd op mekaar is afgestemd.

GE wijst er op dat de minister van Binnenlands Bestuur veel belang hecht aan cyberveiligheid. De vraag rijst of ook in de auditplanning niet meer en/of duidelijker aandacht moet worden gegeven aan cyberveiligheid. JPG wijst er op dat volgens risk in focus cyberveiligheid ook het grootste risico blijkt te zijn en dat in de recentste risicoanalyse m.b.t. lokale besturen het ook als hoog risico geïdentificeerd is. AV beaamt het belang van een goede beheersing van cyberveiligheid, wat ook de reden is dat Audit Vlaanderen al diverse jaren significante inspanningen levert omtrent dit thema. Het klopt dat het ontwerp van planningstabel de inspanningen voor 2024 niet uitdrukkelijk in beeld brengt. Het auditeren van de veiligheidsbouwstenen ACM en IDM die door alle lokale besturen gebruikt kunnen worden, is voor 2024 zo een belangrijke inspanning. Doordat deze veiligheidsbouwstenen als platformdiensten aangeboden worden door Digitaal Vlaanderen, zullen de terreinwerkzaamheden daaromtrent momenteel niet bij individuele lokale besturen worden uitgevoerd, waardoor geen ingezette capaciteit werd opgenomen in de audittabel lokale besturen. Een verwijzing naar deze interbestuurlijk relevante audit kan evenwel nog worden opgenomen. Ook de verdere opvolging en ondersteuning van initiatieven zoals de cofinanciering van ICT-veiligheidsaudits, het cyberresponseteam, de noodcloud/cloudops voor lokale besturen en het project ter voorbereiding van een Vlaams beleidskader informatieveiligheid lokale besturen kunnen explicieter worden vermeld.

De mogelijkheden die geboden worden om tot een zelfevaluatie te komen, worden nuttig geacht voor het stimuleren van het risicomangement door de lokale besturen. Bovendien is het zo dat waar relevant en mogelijk ook bij andere thema-audits en bij organisatie-audits aandacht wordt besteed aan (elementen van) ICT- en/of cyberveiligheidsrisico's.

GV merkt hieromtrent op dat de aandacht daarbij best minder op het punctuele en meer op het systemische wordt gericht. De vergadering keurt de ontwerp auditplanning 2024 in afwachting van dergelijke aanvullingen/expliciteringen nog niet helemaal goed maar vraagt dat tussentijds reeds de nodige duiding en een in die zin aangepast voorstel wordt bezorgd dat eventueel via schriftelijke procedure kan worden goedgekeurd.

2. PUNTEN TER BESPREKING (14:50-15:50)

1. Stand van zaken planning 2023

AV geeft toelichting bij het tijdsbestedingsrapport planning 2023.

Algemeen gezien ligt planning in lijn met deze die op het vorige ACLB werd gerapporteerd. Er is een sterkere inzet voor vooronderzoeken en forensische audits tov voorgaande jaren op te merken. Door de latere afwerking van de planning 2022 en de iets lagere totale capaciteit, wordt de TA 'handhaving ruimtelijke-ordeningsaspecten van de omgevingsvergunning' pas in 2024 opgestart (en uitgevoerd).

Ook de hefboomwerking van Q4 van 2023 en Q1 van 2024 wordt toegelicht.

Tot slot wordt gerapporteerd over de opvolging van de aanbevelingen. Op basis van de status van de aanbevelingen (gerealiseerd, lopend, ontwerp, nog geen acties uitgevoerd en risico geaccepteerd door lokaal bestuur) worden de percentages in de voorbije drie jaren medegedeeld en vergeleken. Hierbij valt op dat de realisatiegraad is gestegen. De vraag wordt gesteld om in een volgende nieuwsbrief voor lokale besturen deze resultaten te communiceren en daarbij sensibiliserend te wijzen op de opvolging van eerder geformuleerde aanbevelingen bij volgende audits (voor zover deze plaatsvinden binnen de 5 jaar) en op de mogelijkheden

om in de jaarlijkse rapportering organisatiebeheersing aandacht te besteden aan de opvolging van aanbevelingen zodat ook gemeenteraden hieromtrent optimaal hun rol kunnen spelen.

Er ontspint zich een debat binnen de vergadering over de acceptatie van risico's door een lokaal bestuur en de verschillende criteria die hierbij gehanteerd (kunnen) worden.

2. Stand van zaken forensische aangelegenheden
 1. Brief n.a.v. audit 2308 008 Welzijnsvereniging Woonwinkel Knokke-Heist (19/12/2023)
 2. Brief n.a.v. vooronderzoek LB 2022 101 lokaal bestuur Tremelo

AV geeft een stand van zaken weer. Met enkele vragen tot verduidelijking neemt de vergadering akte van de stand van zaken.

3. Evolutie meldingen/klachten en forensische onderzoeken lokale besturen

AV geeft een overzicht van de ontvangen meldingen/klachten en forensische onderzoeken.

3. **RAPPORTEN TER BESPREKING**

Op vraag van leden auditcomité

1. Globaal rapport Thema-audit Interne monitoring met financiële impact – gepubliceerd op 22/12/2023

AV licht toe in welke mate de 13 geauditeerde lokale besturen voldoende beheersmaatregelen ontwikkelden en toepasten inzake interne monitoring met financiële impact. Hierbij dient het duidelijk te zijn waarvoor ze die monitoring inzetten en wat ervan verwacht wordt en moeten ze ook over tijdige en betrouwbare informatie en data beschikken om de operationele werking op te volgen en gericht bij te sturen.

Verder wordt ook de degelijkheid van het rapporteringsinstrumentarium geëvalueerd en wordt nagegaan of de aangeduide verantwoordelijken geheel in staat zijn om deze taken uit te voeren.

AV stelt hierbij vast dat in alle geauditeerde lokale besturen monitoringactiviteiten ontplooid worden, zij het met grote verschillen qua structurele inbedding. Vaak zijn de monitoringsactiviteiten persoonsafhankelijk en veelal sterk gefocust op het operationele.

Er ontstaat een interessante gedachtewisseling tussen de leden waarbij onder meer de vraag wordt gesteld of de verantwoordelijken op de werkvloer ook voldoende toegang hebben tot de nodige informatie en daarbij daadwerkelijk gebruik maken van de mogelijkheden die de monitoringinstrumenten bieden om tijdig bij te sturen en effectief in te grijpen in de operationele werking van hun dienst.

Ook de mate van doorstroming van de bevindingen op het terrein naar de directies riep de nodige vragen op.

Enkele leden wijzen op (het gebrek aan) een monitoringcultuur die al te vaak als een controle op basis van wantrouwen beschouwd wordt.

Samen met AV is de vergadering het erover eens dat de aanwezigheid van een sterke monitoringsvisie en -cultuur noodzakelijk is voor het welslagen van de interne monitoring. Hierbij aansluitend is ook het registreren en verzamelen van basisdata en de verwerking ervan, o.m. door de inzet van IT-systemen, tot rapportering cruciaal.

De vergadering steunt de door AV aangegeven concrete verbetermogelijkheden per type geauditeerde proces en per onderdeel van het controleprogramma, zoals terug te vinden in het gepubliceerde inspiratierapport.

Op vraag van Audit Vlaanderen
/

Forensische rapporten

2. Forensische vooronderzoek bij lokaal bestuur Kruisem (2023 035) – 28/11/2023
3. Forensische audit bij Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Knokke-Heist (AGSO) (2308 006) – 19/12/2023

Andere rapporten niet ter bespreking, tenzij gevraagd door een lid)

4. Thema-audit Handhaving milieuaspecten van de omgevingsvergunning bij lokaal bestuur Kampenhout (2306 022) - 14/12/2023 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing bij lokaal bestuur Kampenhout (2306 022-OB) – 14/12/2023
5. Thema-audit Handhaving milieuaspecten van de omgevingsvergunning bij lokaal bestuur Berlare (2306 024) – 18/12/2023 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing bij lokaal bestuur Berlare (2306 024-OB) – 18/12/2023
6. Thema-audit Reispassen en rijbewijzen bij lokaal bestuur Nazareth (2306 027) – 14/12/2023 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen bij lokaal bestuur Nazareth (2306 027-OB) – 14/12/2023
7. Thema-audit Reispassen en rijbewijzen Lokaal bestuur De Pinte (2306 028) – 19/12/2023 / Beoordeling aanpak organisatiebeheersing en opvolging aanbevelingen Lokaal bestuur De Pinte (2306 028-OB) – 19/12/2023
8. Audit op audit van de interne auditdienst van provincie Antwerpen (2306 016) – 18/12/2023

4. **PUNTEN TER INFORMATIE - MEDEDELINGEN**

1. Notulen ACVA van 7 december 2023 (doc als bijlage)
2. Notulen stuurgroep VVSG van 7 december 2023 (doc. als bijlage)
3. BBT-BO 2024-ISE Audit – het document, de presentatie en het verslag van de bespreking zijn te vinden op <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1780771> .
4. Gedachtewisseling over de verenigbaarheid van lokale mandaten met nevenactiviteiten en het risico op belangenvermenging in de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering van 5 december 2023: <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/gedachtewisselingen-hoorzittingen/1782452>
5. Vraag om uitleg over de aanpak van belangenvermenging bij lokale besturen in de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering van 12 december 2023: <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1785375/verslag/1787359>

5. **VARIA**

De voorzitter sluit de vergadering om 16.45 uur.